

I. K. Inhan alkuperäisvedoksia näytteillä

I. K. Inha Daniel Nyblinin kuvaamana vuonna 1887 (Akseli Gallen-Kallelan museo).

Into Konrad Inhan (1865–1930) valokuvataiteen ystäviä hemmotellaan vielä noin kuukauden ajan. Akseli Gallen-Kallelan museossa Espoon Tarvaspäässä syyskuussa 2006 avautunut näyttely *Unelma maisemasta, I. K. Inha* on avoinna tammikuun 2007 loppuun ja Suomen valokuvataiteen museon näyttely *Hymyilevät rannat, I. K. Inhan luonnon hurmaus ja melankolia* Kaapelitehtaalla Helsingissä 7. tammikuuta 2007 asti.

Mustialan opiston pellot kolmiosaisena panoraamana. Inha kuvasi panoraaman vuonna 1899 sarjaansa *Suomen maanviljelys*, jonka avulla esiteltiin edistyksellistä Suomea vuoden 1900 maailmannäyttelyssä Pariisissa (Akseli Gallen-Kallelan museo).

Gallen-Kallelan museossa olevat alkuperäisvedokset ovat Suomen Maantieteellisen Seuran arkistosta. Useat niistä ovat näytteillä ensimmäistä kertaa. Alkuperäisten kuvien rinnalla näyttely esittelee digitaali-tekniikan avulla tuotettuja uusia kuvia Inhan negatiiveista. Erityisen hienosti uusi tekniikka soveltuu Inhan moniosaisina kuvaamien maisemapanoraamojen yhdistämiseen. Myös monet panoraamoista ovat yhtenäisinä esillä ensimmäistä kertaa.

Näyttelyn kuraattorin, dosentti **Taneli Eskolan** mukaan vuosisadan vaihteessa valokuvauksella oli ensisijaisesti kansanvalituksellinen ja havainnollistava tehtävä, mutta Inhan työt linkittyivät läheisesti myös tieteeseen. Inha tunsi SMS:n keskeisistä vaikuttajista muun muassa kasvitieteen professori **J. A. Palménin** ja maantieteen professori **J. E. Rosbergin**. Suomen Maantieteelliselle Seuralle hankittiin tuolloin useita valokuvasarjoja, myös muita kuin Inhan töitä. Myöhemmin Inhaa alettiin arvostaa tarkkana realistina, dokumentarismien edeltäjänä. Viime vuosina hän on saanut tunnustusta myös valokuvataiteilijana, jonka töillä on ollut suuri vaikutus suomalaisten kulttuurihistoriaan ja etenkin käsitykseen kansallismaisemasta.

Näyttelyn avajaispuheessa Eskola totesi intoimielisyyden kuvastavan parhaiten Inhan asennetta työhönsä. Hän oli sankarimatkaileja, joka kulki vaivoja kaihtamatta ympäri Suomea ja Karjalaa kuvaamassa ihannoimaansa kansaa ja maisemaa. Paitsi valokuvaaja, Inha oli myös toimittaja *Uudessa Suomettaressa* ja *Kyläkirjaston kuvalehdessä*, kymmenien yleistajuisten, tieteellisten teosten kääntäjä sekä kirjailija. Lukuisten maantieteellisten kirjojen – kuten neljänä laajana niteenä ilmestyneen *Maantiede ja löytöretket* (1912–1926) -sarjan – lisäksi Inha julkaisi kuvateoksia matkoiltaan. Hänen teoksiaan ovat muiden muassa *Suomi*

kuvissa / Finland i bilder (1896), *Suomen maisemia* (1909) ja *Kalevalan laulumailta* (1911). Ehti-pä Inha sommitella ja piirtää *Kansakoulun kartta-kirjankin* (1908), alaotsikolla *Pienoinen opas avarassa maailmassa*.

Eskola kutsui *Unelmaa maisemasta* myös valon

Nilsin Pisavuoren maisemassa vuodelta 1893 näkyy Inhan lahjakkuus valon käytössä (Akseli Gallen-Kallelan museo).

näyttelyksi, sillä valo on Inhan kuvissa keskeisellä sijalla. Hänen kykynsä ”käsitellä valotiloja, vaikeasti hallittavaa vastavaloa, kesäyön kuulautta ja tummenevaa iltahämärää, poutapäivän kirkkautta tai hämyisen pirtin ristivaloa” oli mestarillinen. Eskolan mukaan ”Inha oli valon ja maiseman pal-

voja”. Mielipiteeseen on helppo yhtyä Inha-näyttelyt kierrettyään. Nilsin Pisavuoren puiden oksista heijastuva auringon kilo saa katsojan siristelemaan silmiään, Helvetinkolun tumma kuilu ja hankkeen uomansa puhkonut kevät puro hohkaavat viileää valoa.

Gallen-Kallelan museo antaa Inhan kuville muhkeat puitteet. Näyttely on jaettu huoneisiin temaattisiin ja alueellisiin perustein. Panoraamat, alkuperäisvedokset 1800-luvun lopun Suomen maisemista ja modernin Suomen saavutuksia esittelevä maataloussarja muodostavat oman kokonaisuutensa. Lisäksi esillä on otoksia Laatokan ja Vienan Karjalasta sekä Pohjois-Suomesta, samoin kuin Inhan kääntämiä ja kirjoittamia teoksia. Museon videohuoneeseen on ripustettu erityisen mielenkiintoinen kokonaisuus Inhan ja **Kari Ennolan** kuvista. Ennola on käynyt kuvaamassa maisemia tarkalleen samoilta paikoilta kuin Inha. Muutos maisemassa on useassa tapauksessa dramaattinen.

Suomen valokuvataiteen museossa on nähtävänä noin 130 Inhan originaalia museon omista kokoelmista. Näyttely on järjestetty teemoittain. Näistä parhaiten jäivät mieleen Inhan tutkielmat puista, joita hän piti pyhinä, sekä vesi useissa olomuodoissa ja rytmeissä – koskena, purona, pisarana, lumena, jäänä, merenä, rauhaisana järvenrannana, maisemaan olennaisesti kuuluvana elementtinä. Inha kuvasi myös lukemattomia variaatioita ”kansallismaisemasta”: näkymiä korkeilta paikoilta metsän ja veden mosaiikkeihin. Kuvien lisäksi esillä on myös Inhan ajan valokuvausvälineistöä.

Molempien näyttelyiden annista on koottu näyttävät kuvateokset.

Lisätietoja näyttelyistä saa museoiden Internet-sivuilta: *Unelma maisemasta* <<http://www.gallen-kallela.fi/inha>>; *Hymyilevät rannat* <http://www.fmp.fi/fmp_fi/muvieras/nayttely/vaihtuva/2006/20060915_iki/index.htm>

KATARIINA KOSONEN